

PRIVÉBEDRIJF BEPAALT
FINANCIERING ONDERZOEK

Publiceren of creperen

De moderne wetenschap wordt in grote mate bepaald door één enkel privébedrijf: de Canadees-Amerikaanse informatiereus Thomson Reuters. Alleen wetenschappelijke artikelen voorzien van zijn keurmerk zorgen voor erkenning en overheidsgeld.

Door Raf SAUVILLER
Illustratie: Han VAN DE VEN

Een van de fundamenteën waarop de moderne wetenschap rust, is *scientific peer review*, dat bepaalt of een wetenschappelijke studie kwalitatief genoeg is om te worden gepubliceerd. De uitgever legt, voor publicatie, geschriften, onderzoek of ideeën van een academicus voor aan gerenommeerde specialisten uit hetzelfde wetenschappelijke gebied.

Het lijkt een perfecte procedure. Maar wat erdicht is ze allerminst. Onpartijdige visies zijn bijvoorbeeld niet altijd even makkelijk te vinden, vooral in interdisciplinair wetenschappelijk onderzoek dat twee of meerdere onderzoeksterreinen overlapt. En nieuwe of controversiële wetenschappelijke ideeën worden niet altijd even vlot aanvaard door de gevestigde wetenschappelijke autoriteiten. Het principe van *peer review* staat dan ook geregeld ter discussie. Het wordt soms zelfs helemaal afgedaan als contraproductief.

Het wil inderdaad wel eens voorvallen dat *peer review* niet werkt en fundamentele fouten in de data, de wetenschappelijke methode of de conclusies niet worden opgemerkt of dat valabel wetenschappelijk onderzoek om andere dan wetenschappelijke redenen wordt

weggeblazen. *Peer review* is evenmin een garantie voor het herkennen en erkennen van baanbrekend wetenschappelijk werk, en is ook niet altijd in staat om wetenschappelijke fraude te detecteren. *Peer reviewers* gaan er immers van uit dat een wetenschappelijk artikel op z'n minst met de beste wetenschappelijke bedoelingen is geschreven. Men zoekt dus niet gericht naar fraude. Helaas is wetenschappelijk vals spel een realiteit. Er zijn wetenschappers die geen moeite hebben met plagiaat en het gebeurt zelfs dat reviewers die nog niet gepubliceerd wetenschappelijk materiaal hebben gelezen, dat materiaal voor eigen gebruik aanwenden.

'Bij *peer review* loop je inderdaad het risico dat men te zeer in het gareel loopt van de gevestigde waarden en de meningen van het moment', zegt ereprofessor Marc de Mey, die cognitieve wetenschappen doceerde aan het departement filosofie van de Universiteit Gent. Hij schreef het boek *The Cognitive Paradigm, an Integrated Understanding of Scientific Development* (1992). 'Sommige vernieuwende wetenschappers werden in het verleden door het systeem verworpen. Dat was bijvoorbeeld het geval met de Duitser Alfred Wegener en

zijn theorie van de continentverschuiving om het ontstaan van de huidige continenten te verklaren. Wegener werd geridiculiseerd, maar daarna bleek zijn theorie te kloppen.'

Hoe dan ook raakt er jaarlijks een stortvloed aan wetenschappelijk materiaal wél door het *peer review*-systeem en het is dan ook een hele klus om een overzicht te krijgen van de groeiende hoeveelheid wetenschappelijke publicaties. Meestal gebeurt de publicatie van academisch en wetenschappelijk onderzoek in wetenschappelijke tijdschriften en - steeds minder - in boekvorm bij gerenommeerde uitgevers.

De Mey: 'Wetenschappelijke boeken en lange proefschriften zijn vandaag tijdverlies. Je hebt - zeker in de exacte wetenschappen - geen boek van 500 of 1.000 pagina's nodig om het allemaal met een grote aanloop nog eens uit te leggen. Korte, compacte artikels zijn de regel. Ook voor je proefschrift. Met drie kwaliteitsartikels kun je vandaag ook al een doctoraatstitel halen.'

CITATION INDEX

In 2009 verschenen bijna 1,5 miljoen *peer reviewed* wetenschappelijke artikels. Onmoge-

lijk om al die wetenschap te lezen. Toch moeten al die publicaties en die kennis worden beheerd en beheerd, gecatalogeerd en kwantitatief en kwalitatief geïnterpreteerd. De ont-

lijning overzicht in tijd en ruimte in de literatuur krijgen over een bepaald onderwerp. 'Garfield ontwikkelde die *citation index* in de privé-onderneming ISI (Institute of Scienti-

Sommige vakbladen proberen hun impactfactor op te drijven door meer overzichtsartikels te publiceren

wikkeling en groei van de wetenschap en van de wetenschappelijke publicatie zelf zijn ook een wetenschappelijk onderzoeksgebied geworden. Dit is het terrein van de 'wetenschap van de wetenschap'.

In de jaren 1960 ontstond de scientometrie, de wetenschap van het meten en analyseren van de wetenschap. Men inventariseert wetenschappelijke teksten en laat zich in met financiering van onderzoek, patenten, human resources enzovoort.

Rond dezelfde tijd ontwikkelde de Amerikaanse wetenschapper Eugene Garfield de citatie-index voor academische en wetenschappelijke tijdschriften, een database die een opsomming geeft van artikelen en boeken die in wetenschappelijke en technologische tijdschriften worden geciteerd. Met zo'n index kan de gebruiker onder meer een snel en recht-

fic Information)', vertelt professor Marc De Mey. 'Aanvankelijk was de index bedoeld voor zijn eigen discipline: de scheikunde. Daarna breidde hij hem geleidelijk uit naar de gehele wetenschap, inclusief sociale en cultuurwetenschappen. Ik ben in de jaren 1970 een keer bij ISI in Philadelphia te gast geweest. Het bedrijf van Garfield ontving daar toen maandelijks duizenden wetenschap-

pelijke tijdschriften waarvan de artikelen manueel werden nagevlooid op citaties. Er werkten toen 700 typistes. Elk jaar werd bij ISI een reeks telefoonboekachtige volumes geproduceerd met onder meer alfabetisch per geciteerde auteur de lijst van de artikelen waarin hij of zij werd vermeld en door wie.'

In hoofdzaak zijn de *citation indexes* kwantitatieve instrumenten, een beetje de statistieken van de wetenschap. Kwalitatief zeggen ze vaak veel minder

Eugene Garfield ontwikkelde in de jaren 1960 de *citation index*.

en soms kun je er zelfs de verkeerde dingen uit concluderen. De Mey: 'In 1989 bijvoorbeeld was er veel te doen rond koude kernfusie, waarbij lichte atomen samensmelten tot zwaardere - zoals in het binnenste van de zon, maar dan bij veel lagere temperaturen. Dat zou een bron voor schone energie kunnen zijn. Wetenschappers van de Universiteit van Utah beweerden dat ze erin waren geslaagd die koude kernfusie te bereiken. Maar hun experimenten konden niet herhaald worden, en koude kernfusie werd gebrandmerkt als een miskleun. In die periode werden de artikelen over koude kernfusie uit Utah bijzonder veel geciteerd, maar voor de auteurs van de zogenaamde vondst werd het naderhand een eerder gênante populariteit.'

IMPACTFACTOR

Toch worden de *citation indexes* aangewend om kwalitatieve conclusies te trekken over gepubliceerde teksten én over hun schrijvers. In 1965 al publiceerde Eugene Garfield een artikel dat het verband moest aantonen tussen de citatiefrequentie en wetenschappelijke uitmuntendheid. Garfield stelde dat Nobelprijswinnaars gemiddeld vijf keer meer artikelen publiceren dan doorsnee wetenschappers en dat er gemiddeld ook dertig tot vijftig keer meer werd gerefereerd naar hun papers. Daaruit zou je kunnen concluderen dat een wetenschapper die veel publiceert een goede wetenschapper is ...

De Mey: 'In de jaren 1970-'80 sprak men op congressen over de sociologie van de wetenschappen de vrees uit dat men de citatiescores zou aanwenden om kwalitatieve conclusies te trekken over de wetenschap in de desbetreffende teksten. Wetenschappers zouden

Open Access

Informatie in de wetenschap kost geld. Jaarabonnementen op wetenschappelijke tijdschriften kunnen al snel tot vele duizenden euro's oplopen en de gemiddelde vakgroep of faculteit heeft er veel nodig. Amerikaanse onderzoekers hebben berekend dat er in 2006 wereldwijd meer dan 230.000 wetenschappelijke en academische tijdschriften werden uitgegeven. Ook het raadplegen van het Web of Science van Thomson Reuters kost handenvol geld. Maar er is een tegenbeweging op gang gekomen: het *open access*-publiceren op het internet, waarbij iedereen gratis artikelen kan lezen die zijn gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften.

Er zijn twee methoden van *open access* (OA) :

Groene OA, waarbij men publiceert in een wetenschappelijk tijdschrift en vervolgens de digitale versie van het artikel na peer review vrijgeeft op het internet.

Gouden OA, waarbij de auteurs publiceren in een OA-tijdschrift en daar meestal voor betalen. Voor universiteiten en grote onderzoekscentra maakt dat geen verschil. Zij betalen nu al veel geld voor abonnementen op wetenschappelijke en academische tijdschriften. Dat geld wordt dan gebruikt om de publicatie te betalen.

Veel wetenschappelijke tijdschriften werken nu al een beetje met OA en geven vaak hun artikelen vrij na een embargotijd van een aantal maanden.

‘Publicatiedruk maakt fraude aantrekkelijk’

Na het zien van vlees maken mensen egoïstischere keuzes en zijn ze minder bereid anderen te helpen. Tot die conclusie kwamen de Tilburgse hoogleraar Diederik Stapel en enkele collega's eind augustus na een – nog niet gepubliceerd – onderzoek naar de psychologische betekenis van vlees. Amper twee weken later raakte bekend dat het onderzoek naar alle waarschijnlijkheid op vervalste data berust. Diederik Stapel, decaan van de Tilburg School of Social and Behavioral Sciences en volgens collega's 'een van de beste sociaal-psychologen van Europa', is inmiddels op non-actief gezet. Volgens de Tilburgse rector Philip Eijlander heeft Stapel 'op grote schaal gegevens verzonnen.' Een wetenschapper uit Stapels eigen onderzoeksgroep bracht de bal aan het rollen.

Die stelde vast dat resultaten uit een andere studie van Stapel niet reproduceerbaar waren. Verder onderzoek deed zoveel twijfels rijzen dat er nu een commissie is opgericht die alle publicaties van Stapel op fraude moet controleren. Roos Vonk, hoogleraar sociale psychologie aan de Radboud Universiteit die met Stapel meewerkte aan het vleesonderzoek, neemt aan dat 'ook de 'vlees-data' berusten op fraude'. De commissie plant eind oktober verslag uit te brengen. Volgens Luca Consoli, die aan de Radboud Universiteit onderzoek doet naar ethiek en wangedrag in de wetenschap, is het vooral de publicatiedruk die fraude aantrekkelijk maakt. 'De druk om snel en veel te publiceren is enorm. Het is een doel op zich geworden. Dat mag nooit een excuus zijn, maar het verklaart wel waarom we va-

ker met fraude geconfronteerd worden.' Dat vervalste studies door de *peer review* geraken is volgens Consoli niet zo verwonderlijk. 'Als je het goed doet, zodat de data echt lijken, is het voor een reviewer amper op te sporen.'

Volgens Robbert Dijkgraaf, voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW), is het *peer review*-systeem 'het beste dat we hebben, al staat het onder grote druk. Een systeem waarbij niet alleen onderzoeksresultaten maar alle data publiek worden gemaakt, kan helpen om fraude tegen te gaan.' Consoli is het daarmee eens, maar twijfelt aan de haalbaarheid. 'Als iedereen elkaars data moet controleren, gebeurt er niets meer in de wetenschap. Wetenschap staat of valt met vertrouwen.' – DDC

daarmee beoordeeld kunnen worden. 'Dat zal nooit gebeuren', zei men toen zelfverzekerd. Maar dat is dus inmiddels wél gebeurd. Mede dankzij de evaluatietoepassingen is men met de *citation indexes* sterk de commerciële tour kunnen opgaan.'

Op dit moment zijn er wereldwijd twee grote commerciële wetenschappelijke *citation indexes*. Er is Scopus, dat 18.000 tijdschrifttitels van meer dan 5.000 uitgevers oplijst. Scopus is eigendom van Elsevier, zelf een van de grootste uitgevers van wetenschappelijke tijdschriften. Wat sommige mensen uiteraard vragen doet stellen over de objectiviteit van Scopus.

Maar de belangrijkste is Thomson ISI. De citatieonderneming van Eugene Garfield was vanaf het begin een eclatant commercieel succes, zo groot zelfs dat ISI in 1992 voor zeer veel geld werd opgekocht door de Canadese Thomson Corporation, een van de grootste informatiebedrijven in de wereld. In 2008 fuseerde Thomson met het Amerikaanse Reuters tot Thomson Reuters, een informatiereus die meteen 15 miljard euro waard was.

De drie indexen van Thomson ISI beheren lijsten van duizenden wetenschappelijke en technologische tijdschriften waaruit de citaties worden gedistilleerd. Ze kunnen tegen betaling worden geraadpleegd en gebruikt op het Web of Science, een onderdeel van de Web of Knowledge-website van Thomson Reuters, met databases met meer dan 11.000 wetenschappelijke en academische tijdschriften en 110.000 *proceedings* van wetenschappelijke conferenties.

Op het Web of Science vind je ook de *Journal Citation Reports* (JCR). De JCR levert alle gegevens over wetenschappelijke tijdschriften

plus alle citatie-informatie. Niet onbelangrijk: hij omvat ook de *Journal Impact Factor* (IF). De IF van een tijdschrift in een bepaald jaar is het aantal citaties in de afgelopen twee jaar gedeeld door het aantal artikelen in het tijdschrift die twee jaar. Die tijdschriftgegevens zijn zeer

belangrijk geworden, want daarmee heeft Thomson Reuters een soort tijdschriftenrangschikking opgesteld, waarmee het belang van een tijdschrift in de wetenschappelijke wereld wordt bepaald. Het bedrijf is een internationaal ratingbureau voor de waarde van

In 2008 fuseerde Thomson met Reuters. De informatiereus was in één klap 15 miljard euro waard.

Toptijdschriften

Wie aanzien – en geld – wil in het wetenschappelijke wereldje, slijt zijn artikelen bij voorkeur aan de crème de la crème van de vaktijdschriften. De toptien van de tijdschriften volgens impactfactor 2010 ziet er als volgt uit, en wordt berekend door het aantal citaties in 2010 van artikelen gepubliceerd in het tijdschrift in 2008 en 2009 te delen door het totale aantal gepubliceerde artikelen in 2008 en 2009 in dat tijdschrift.

CA: A Cancer Journal for Clinicians	94.262
The New England Journal of Medicine	53.484
Nature	36.101
Cell	32.401
Science	31.364
Nature Nanotechnology	30.306
Nature Photonics	26.442
Nano Today	11.750
Nano Letters	12.186
Proceedings of the National Academy of Sciences	9.771

en -citaties 35% van de overheids-subsidie: 17,5% voor de publicaties en 17,5% voor de citaties. De citaties worden voor 100% bepaald door Thomson Reuters, de publicaties voor 85%. Voor 2011 betekent dat dat 32% van de financiering van de Vlaamse universiteiten wordt bepaald door Thomson Reuters. Wij hebben berekend dat een A1-publicatie ons bij de Universiteit Gent gemiddeld 550 euro per jaar oplevert. Zo'n publicatie blijft tien jaar in de sleutel zitten, dus dat wordt dan in totaal 5.500 euro per publicatie.'

Thomson Reuters bepaalt dus of een wetenschappelijk tijdschrift belangrijk is of niet en wat de wetenschappelijke waarde van dat tijdschrift is. Waarom laat men dat in België afhangen van de databanken van een Amerikaans privé-bedrijf?

wetenschappelijke tijdschriften geworden.

De Mey: 'En daarmee is alles anders geworden. Sinds de citaties worden gepubliceerd en een commercieel product zijn geworden, is de druk opgevoerd. Iedereen wil nu met zijn tijdschrift in de databases van Thomson Reuters zitten.' Sommige wetenschappelijke tijdschriften proberen zelfs met opzet hun IF op te drijven door bijvoorbeeld meer overzichtsartikels te publiceren die vaak meer citaties halen dan echte onderzoeksrapporten.

FINANCIERING IN VLAANDEREN

Rond de databases van Thomson ISI en de impactfactor die de onderneming jaarlijks toekent aan vakbladen, zijn waarderingssystemen voor wetenschappelijke teksten en financierings- en subsidiesystemen voor wetenschappelijk onderzoek gebouwd. Dat is ook het geval in Vlaanderen.

De Universiteit Gent heeft bijvoorbeeld een indeling voor wetenschappelijke artikels, boeken en *proceedings* van conferenties uitgewerkt die grotendeels afhangt van Thomson Reuters. De indeling voor artikels in Gent loopt van A1 tot A4, waarbij A1 het hoogst bereikbare is. De definitie van A1 luidt: 'artikels opgenomen in een van de Web of Science-databanken (...)'. Aan de K.U.Leuven zijn de artikels opgedeeld in categorieën die IT, AT en DI worden genoemd. Maar het komt op hetzelfde neer. Ook in Leuven gaat het in hoofdzaak om de hoogste categorie: papers die gepubliceerd worden in tijdschriften die worden gewaardeerd door Thomson Reuters. En het bedrijf lijkt ook de financiering van onderzoek in Vlaanderen te bepalen. Naast de basisfinanciering voor onderzoek en onderwijs, is er de rechtstreekse financiering van

fundamenteel onderzoek. Die wordt toegerekend via de Vlaamse overheidsinstantie BOF (Bijzondere Onderzoeksfondsen), die werkt met een bepaalde verdeelsleutel. 'In die sleutel zitten kwantitatieve parameters zoals het aantal diploma's dat een universiteit uitreikt. Maar sinds 2003 bevat hij ook een kwalitatief luik dat het aantal publicaties en citaties in rekening brengt en waarmee men gewicht geeft aan de 'performantie' van de universiteiten', zegt Karen Vandeveldde, beleidsverantwoordelijke van de Directie onderzoeksangelegenheden van de Universiteit Gent. 'Alleen artikels die zijn gepubliceerd in tijdschriften die zijn opgenomen in de drie databases van het Web of Science van Thomson Reuters komen in aanmerking voor de financiering.'

Hoe belangrijk zijn die citaties en publicaties voor de verdeling van de onderzoeks-subsidies?

Vandeveldde: 'Op het niveau van de universitaire instellingen controleren A1-publicaties

De Mey: 'In het verleden deed men daar in Europa moeilijk over. Het was allemaal te Amerikaans en Engels drong zich steeds meer op als de internationale voertaal van de wetenschap. Men vond dat wetenschappelijk werk in andere talen werd genegeerd. Ongetwijfeld opmerkingen die hout sneden. De European Science Foundation (ESF), die zich bezighoudt met het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek in Europa, zette zijn schouders achter de ontwikkeling van alternatieve of complementaire databanken. Er werden per discipline commissies samengesteld die moesten bepalen wat top was op het gebied van wetenschapspublicatie. Na veel zwoegen is men dan tot lijsten gekomen. Maar die hebben veel kritiek uitgelokt. Men vond onder meer de samenstelling van de commissies die de lijst samenstelden veel te klein en de selectiecriteria zeer onduidelijk.'

Vandeveldde: 'Het alternatief is inderdaad dat je het zelf doet. Maar is dat nodig? In de

De databases van Thomson Reuters zijn in de eerste plaats gericht op de exacte wetenschap.

exacte en de biomedische wetenschappen is het Web of Science een algemeen aanvaarde norm. Men heeft in Vlaanderen gekozen voor Thomson Reuters omdat Thomson ISI al lang bestaat, veel langer dan Scopus. We weten heel goed dat Thomson ISI niet perfect is. Het is niet altijd even objectief en sommige wetenschapsvlakken zijn niet zo goed afgedekt. Zo heeft Scopus bijvoorbeeld een beter aanbod voor de humane en sociale wetenschappen. Er zitten ook fouten in de databases van Thomson ISI. Slordigheden wat betreft de persoonsnamen van wetenschappers. Een naam als Van de Velde kun je bijvoorbeeld zien opduiken als Velde en Van de Velde. Maar ook Scopus is slordig wat dat betreft. En wij hebben gezien dat er bij Thomson ISI een grotere bereidheid is om de fouten te corrigeren. De Vlaamse universiteiten houden de data van Thomson ISI in de gaten en geven de

vraagt dit systeem ook meer kwaliteit. En in Gent hangt de evaluatie niet uitsluitend af van het aantal A1's. Wij hechten ook belang aan *peer review*, aan de beoordeling door collega-wetenschappers. Veel mensen vinden het schandig dat de wetenschap gebonden is aan die privéonderneming. Maar net omdat het een commercieel product is, is Thomson Reuters verplicht kwaliteit te leveren. Het bedrijf wordt op de vingers gekeken en weet dat het een internationale verantwoordelijkheid draagt. Als het niet doet wat het moet doen, is er altijd de druk van de concurrentie.'

HUMANE WETENSCHAPPEN

Daarnaast zijn de databases van Thomson Reuters in de eerste plaats gericht op de exacte wetenschappen. 'Er is inderdaad een belangrijke be-

subsidiering van het wetenschappelijk onderzoek. Want het zijn in de eerste plaats de exacte wetenschappen die daar beter van worden.

Vandevelde: 'De Vlaamse universiteiten hebben ook gezien dat de humane en sociale wetenschappen minder goed aan hun trekken komen bij Thomson Reuters. Veel kwaliteitstijdschriften uit die humane en sociale disciplines zitten bijvoorbeeld niet in de databases van het Web of Science en de daarin gepubliceerde artikels kunnen dus niet het keurmerk A1 krijgen. Dat geeft problemen. Wij hebben een aanpassing gevraagd en die is er ook gekomen. Sinds 2010 wordt er in de verdeelsleutel ook rekening gehouden met het

VABB-SHW, het Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand in de Sociale en Humane Wetenschappen, een lijst met tijdschriften die werden beoordeeld door een panel van wetenschappelijke specialisten.

Ook wetenschappelijke boeken, die het steeds vaker moeten afleggen tegen korte artikels, krijgen hier een evaluatie. De data-

base van Thomson Reuters weegt nog altijd zwaarder dan de VABB - 85% tegenover 15% voor de VABB -, maar de VABB is nog altijd in opbouw.'

'Voorts is de Universiteit Gent ook de grote voortrekker van een nieuwe herziening van de BOF-sleutel. Wij vinden de bestaande sleutel niet robuust, niet transparant en niet relevant. Er circuleert al een aantal voorstellen tot herziening, maar de Vlaamse regering heeft nog geen beslissing genomen.' ■

De sociale en humane wetenschappen blijven in de kou staan

nodige verbeteringen door, die worden opgepikt door het Web of Science. We kunnen dus stellen dat de Vlaamse gegevens op het Web of Science vandaag dan ook betrouwbaar zijn te noemen.'

Critici zeggen dat dit systeem de wetenschap uit de wetenschap haalt en dat de universiteiten hun onderzoekers niet meer aanzetten om degelijk onderzoek te doen, maar om vooral zoveel mogelijk A1-publicaties af te leveren. Het gaat niet meer om kwaliteit, maar om kwantiteit.

Vandevelde: 'Er is inderdaad een grotere druk om te produceren, maar tegelijkertijd

voordeling van de exacte wetenschappen bij Thomson ISI', zegt Hannelore Vanhaverbeke, medewerker van de Cel cijfers en analyse van de DOC, de dienst onderzoeksverdeelsleutelcoördinatie van de Universiteit van Leuven. 'Als je alleen op ISI afgaat, is het alsof de sociale en humane wetenschappen niet bestaan.'

Wetenschappers in de humane en sociale wetenschappen zijn dan ook helemaal niet opgezet met het gewicht dat de Vlaamse overheid en de Vlaamse universiteiten geven aan Thomson Reuters in de financiering en

Productie en rankings van universiteiten

'In Vlaanderen zijn over de afgelopen tien jaar 89.829 IT- of A1-publicaties geschreven', zegt Hannelore Vanhaverbeke (K.U.Leuven). 'Je zou dus kunnen zeggen dat er gemiddeld in Vlaanderen jaarlijks 9.000 wetenschappelijke publicaties in de hoogste kwaliteitsschaal zijn gemaakt. Mathematisch zou dat kloppen, maar elk jaar worden er steeds meer teksten gepubliceerd.'

De grootste producent van dergelijke teksten in Vlaanderen is de universiteit van Leuven. Dat ligt een beetje voor de hand omdat Leuven de grootste universiteit is wat betreft personeel. De K.U.Leuven heeft bijvoorbeeld honderd hoogleraren meer dan Gent. Maar als je puur de productiviteit beschouwt, doet Gent het beter dan de ande-

re. De Universiteit Gent is dan ook 'ondergefinancierd', vindt ze zelf.

Karen Vandevelde (UGent): 'Leuven heeft altijd een groter dan proportioneel aandeel gehad in de financiering. Waarom? Dat moet je aan de Vlaamse overheid vragen. Die heeft de financiering bevroren bij toename van het aantal studenten. Gent heeft nu meer studenten dan Leuven, maar daar staat geen overheidsgeld tegenover. Daardoor hebben wij bijvoorbeeld ons professorenbestand niet in verhouding kunnen uitbreiden. Ook de BOF-verdeelsleutel voor de financiering van fundamenteel onderzoek was niet voordelig voor ons. Toch stel ik vast dat de Gentse universiteit veel dynamischer is.'
Vanhaverbeke: 'Internationaal bestaat er

een aantal rankings van universiteiten die onder meer gebruik maken van de hoeveelheid publicaties en citaties van die universiteiten. Maar je moet uitkijken met die rankings. Ze leggen vaak andere accenten en gebruiken ook vaak andere criteria. Met cijfers kun je nu eenmaal alles en niets bewijzen. In de wereldwijde Britse Times Higher Education Ranking, die ook nadruk legt op de kwaliteit van het onderwijs, staat Leuven bijvoorbeeld op de 119de plaats en Gent op de 124ste. In de ARWU - Academic Ranking of World Universities -, die meer de nadruk legt op onderzoek, staat Gent op de 90ste plaats en is Leuven niet opgenomen omdat men slechts de ranking van de honderd eerste universiteiten publiceert.'